

Kitap İncelemesi

Teknoloji Çağında Çocuk Yetiştirme Rehberi: Yeni Nesil Çocuk

(A Guide to Raising a Child in the Technology Age: The New Generation Child)

Yazar: Tony Ryan

Çeviren: Levent Göktem

Optimist Yayınevi, 2018

206 sayfa

ISBN 978-605-2202-07-4

Ceylan AKCAN*

Makalenin Türü: Kitap incelemeesi
Makalenin Geliş Tarihi: 03.7.2021
Makalenin Kabul Tarihi: 30.10.2021
DOI: 10.54971/synergy.959755

GİRİŞ

Hızla gelişen dünyada, bilgi ve teknoloji alanında yaşanan gelişmelerin insanoğlunun yaşamını etkilediği bilinmektedir. Teknolojiye uyumun önemli görüldüğü bu zamanlarda insanlar gün geçtikçe daha fazla beceriye gereksinim duymaktadır. Ayrıca bu durum da bireylerin yenilenen teknolojilerdeki değişim sürecine adapte olmalarını zorunlu hale getirmektedir (Kaya ve Önder, 2002, s. 48). Bilim ve teknolojinin de içinde bulunduğu bu değişim süreci öncelikle bireysel değişimleri daha sonra toplumsal değişimleri beraberinde getirmiştir (Meder, 2001). Zaman içerisindeki toplumsal değişim ve gelişmeler dönüşümler geçirerek, nesillerin değişmesine ortam hazırlamıştır (Arslan ve Nur, 2018, s.334). Bu açıdan nesiller arası devamlılığın sağlanabilmesi ve yeniliklere açık bir toplumsal bilincin temin edilebilmesi için teknolojiyle birlikte yaşamayı öğrenmek giderek daha fazla önem kazanmaktadır.

Günümüzde, yeniliklerin değiştirdiği dünyayı, insanoğlunun nasıl anlamlandırdığı ve kendini bu değişimin neresinde hissettiği önemli görülmektedir. Çünkü artık, ortaya çıkan teknolojik yeniliklere kolaylıkla ayak uydurabilen, yenilenen teknolojilerden en iyi verimi almak için uğraşan, teknolojik problemlere etkili ve pratik çözümler üreten, teknolojiyi hem kendisi hem de toplum için en yararlı biçimde kullanabilen bireylere ihtiyaç olacaktır (Shackelford, 2007, akt. Aydın ve Silik, 2018, s.108). Bu bağlamda teknolojik yenilikler insanların yaşamlarını değiştirip hayat kalitelerini artırdığı için ebeveynlere büyük görevler düşmektedir. Aileler, teknolojinin çocuklar üzerindeki etkilerini görmezden gelmemeli, onları önemsemeli ve teknolojik değişimlerle ilgili farkındalık kazanmalarını desteklemelidirler. Bu durumun, çocukların gelişmelerini olumlu yönde etkileyerek topluma faydalı bireyler olarak yetişmelerine katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

* Doktorant, Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilgiler Eğitimi ABD, ceylanakcan87@gmail.com (ORCID: 0000-0003-1631-6811), Türkiye.

Ebeveynler, çocuklarını teknolojiyle tanıştırmalı fakat bunu yaparken doğru yönlendirmelerle onları desteklemelidirler (Sayan, 2016). Levin' e (2013) göre birçok çocuk, uyku dışındaki zamanının çoğunu teknolojiyi kullanarak geçirmektedir. Günümüz çocuklarının teknolojiden de kopmayarak, dış dünyanın farkına varmaları ve hayatın güzelliklerini keşfetmeleri noktasında desteklenmeleri gerekmektedir.

Tony Ryan tarafından kaleme alınan "*Teknoloji Çağında Çocuk Yetiştirme Rehberi Yeni Nesil Çocuk*" adlı kitabın, Levent Göktem tarafından çevirisi yapılmıştır. Bu kitap, teknolojinin çok hızlı ilerlediği bu çağda çocuklar ve gençlerin sağlıklı birer birey olarak yetişebilmeleri için teknolojiden nasıl yararlanılabileceği konusunda çeşitli tavsiyelerde bulunmaktadır. Kitabın genel olarak; kendi ayakları üzerinde durabilen, özgüveni yüksek, eleştirel düşünebilen, yeniliklere açık, akılcı ve özgür bireyler olabilmek için nelerin yapılabileceğini ve bu amaçla teknolojiden nasıl yararlanılabileceği konusunda önerilerde bulunmaktadır.

TEKNOLOJİ ÇAĞINDA ÇOCUK YETİŞTİRME REHBERİ YENİ NESİL ÇOCUK

Yazarlığını Tony Ryan'ın yaptığı, Levent Göktem tarafından Türkçeye çevrilen "*Teknoloji Çağında Çocuk Yetiştirme Rehberi Yeni Nesil Çocuk*" adlı kitap, 2018 yılında Optimist Yayınevi tarafından basılmıştır. 206 sayfadan oluşan kitap, içindekiler kısmıyla başlamaktadır. Kitabın sonunda her bölüme ait notlara yer verilmiş ve notlar tek tek açıklanmıştır. Ayrıca kaynakça ve yazar hakkında bilgiye de yer verilmiştir. Kitap üç kısımdan ve bu kısımlara ait üçer bölümden oluşmaktadır. "Çocuklarımızı ne bekliyor" adlı birinci kısım, konuya giriş özelliği taşımaktadır. Burada teknolojinin davranış ve düşünceleri nasıl değiştirip bizlerin tercihlerini ne şekilde etkilediğine dikkat çekilmektedir. Ayrıca teknolojinin geleceğin çocuklarına sunduğu imkân ve fırsatları tüm yönleriyle ele almaktadır. Kitabın ikinci kısmını "Temel beceriler" oluşturmaktadır. Burada çocukların gelecekte karşılaşılabilecekleri belirsizliklere karşı hangi becerilere sahip olmaları gerektiği üç bölüm halinde açıklanmaya çalışılmıştır. Kitabın, "Olağanüstü bir hayat yaratmanın yolları" adlı son kısmında, kitapta yer verilen bilgi ve öneriler doğrultusunda, girişimcilik, filantropi ve çeşitli projeler aracılığıyla bu kavramların günlük yaşamda ne şekilde kullanabilip uygulanacağı hakkında bilgilere yer verilmiştir.

KİTABIN BÖLÜMLERİ VE KONULAR

Kitap üç kısımdan ve bu kısımlara ait üçer bölümden oluşmaktadır. "Çocuklarımızı ne bekliyor" adlı 1. kısmın, ilk bölümü; *imkân penceresi; güzel karmaşayla başa çıkmak*, ikinci bölüm; *hibrit insanlık; robot - insan ara yüzüne hazırlık*, üçüncü bölüm ise *hepsi bir günde: gelecekte çalışma yaşamı nasıl olacak* şeklinde başlıklardan oluşmaktadır. Kitabın 2. kısmını "Temel beceriler" oluşturmaktadır. Bu kısma ait dördüncü bölüm; *sol şeritte yaşam: çocuklarımızda uyarlanma çevikliğini nasıl geliştiririz?* beşinci bölüm; *kalpten kalbe: empati geliştirme*, altıncı bölümde ise *yaşamak ve öğrenmek: sorgulamayı sevmek* şeklindedir. Kitabın, *olağanüstü bir hayat yaratmanın yolları* adlı 3. kısmın, yedinci bölümünde *parlak fikir: girişimci ruhlarını geliştirmek*, sekizinci bölümde; *veren el, alan elden üstündür: geleceğin hayırseverlerini yetiştirmek*, dokuzuncu bölümünde ise *herkes görev yerine: geleceği bugünden şekillendiriyoruz*, başlıklarından oluşmaktadır. Ayrıca her bir bölüm içerisinde yeni kuşakla nasıl konuşulmalı başlığına yer verilmiştir.

"Çocuklarımızı ne bekliyor?" Adlı 1. kısımda konu, üç bölüm ve bu bölümlere ait alt başlıklar altında açıklanmaya çalışılmıştır.

1. **Bölüm**, İmkân Penceresi: Güzel Karmaşayla Başa Çıkmak başlığı altında; geleceğin mimarı olan çocuklara değişen ve gelişen dünyaya nasıl ayak uydurabilecekleri, zorluklarla nasıl başa çıkmaları gerektiği anlatılmaya çalışılmıştır. Ayrıca çocukları gelecekteki dünyaya hazırlamanın yöntemleri ifade edilmiştir. Konunun daha iyi anlaşılması için zengin örneklere yer verilmiştir.
2. **Bölüm**, Hibrit İnsanlık: Robot-İnsan Ara yüzüne Hazırlık başlığı altında; teknolojinin gelişmesinin, gelecekte çocukların fiziksel ve zihinsel becerilerinin gelişmesine olumlu katkılarda bulunacağı üzerinde durulmuştur. Bu bölümde 21. yy'ın ortalarına doğru çocukların insani özellikler taşıyan robotlarla tanışacağına, robotlar ve insanlar arasındaki ilişkilerin nasıl olacağına dair örneklere yer verilmiştir.
3. **Bölüm**, Hepsi Bir Günde: Gelecekte Çalışma Yaşamı Nasıl Olacak? başlığı altında; gelecekte yaşanan değişimler ve dönüşümlere göre çocukların ne gibi işlerde çalışabilecekleri? Ya da çalışmaya imkân bulabilecekler mi? Çocukların çalışma hayatlarının nasıl olacağı, şeklinde sorulara cevaplar aranmaya çalışılmıştır. Yine bu bölümde çocukların ileride sahip olmaları gereken birtakım becerilere yer verilmiştir. Konuların daha iyi anlaşılması adına örneklere fazlaca yer verilmiştir.

“Temel Beceriler” adlı 2. kısımda konu, üç bölüm ve bu bölümlere ait alt başlıklar altında açıklanmaya çalışılmıştır.

4. **Bölüm**, Sol Şeritte Yaşam: Çocuklarımızda Uyarlanma Çevikliğini Nasıl Geliştiririz? başlığı altında; “Uyarlanma çevikliği” adlı önemli bir beceriye yer verilmiştir. Ayrıca çocukların belirsizliklerle dolu olan dünyaya nasıl ayak uydurabilecekleri, hayat karşısındaki duruşları, düşünce yapılarındaki değişim ve dönüşümlerden nasıl etkilendikleri ayrıntılı bir şekilde anlatılmıştır. Çocukların yaşamda var olan ya da olası karmaşalarla karşılaştıklarında bu durumun üstesinden nasıl gelebilecekleri, daha sakin ve huzur içerisinde yaşamlarını sürdürebilmeleri için neler yapmaları gerektiğinden bahsedilmiştir.
5. **Bölüm**, Kalpten Kalbe: Empati Geliştirme başlığı içerisinde, empati kavramı, empati türleri ayrıntılı olarak açıklanmış, çocuklarda empati kurmanın önemi, onlarda bu becerinin gelişmesine yönelik yöntem ve tekniklere yer verilmiştir. Özellikle teknolojinin gelişmesiyle gelecek için empati becerisinin neden önemli olduğu anlatılmaya çalışılmıştır.
6. **Bölüm**, Yaşamak ve Öğrenmek: Sorgulamayı Sevmek başlığı altında, dijital dünyanın gelişmesiyle öğrenmenin nasıl değişeceği, sorgulayan araştırmayı seven çocuklara öğrenmenin nasıl öğretileceği gibi konulara yer verilmiştir. Ayrıca çocukların bilgi ve becerilerinin her geçen gün tazelenmesi için kendilerini geliştirmeleri, çocuklardaki özel öğrenme süreçleri, farklı öğrenim ortamları uygulamaları açıklanmaya çalışılmıştır.

“Olağanüstü Bir Hayat Yaratmanın Yolları” adlı 3. ve son kısımda üç bölüm ve bu bölümlere ait alt başlıklar altında açıklanmaya çalışılmıştır.

7. **Bölüm**, Parlak Fikir: Girişimci Ruhlarını Geliştirmek adlı başlıkta, girişimcilik kavramı üzerinde durularak, çocukların ve gençlerin girişimcilik ve yaratıcılıklarını nasıl geliştirecekleri, oyun oynamanın girişimciliği nasıl ve ne şekilde etkilediği, ailelerin katkılarını, girişimcilik yönlerinin onların mesleki ve özel yaşamlarını nasıl etkilediği gibi konular açıklanmaya çalışılmıştır.
8. **Bölüm**, Veren El, Alan Elden Üstündür: Geleceğin Hayırseverlerini Yetiştirmek, adlı başlık altında, Hayırseverlik kavramı ele alınarak, gelecekteki hayırseverlik uygulamalarından, çocukların iyi bir hayırsever olmaları için yapılması gerekenlerden bahsedilmiştir.
9. **Bölüm** Herkes Görev Yerine: Geleceği Bugünden Şekillendiriyoruz, başlık içerisinde Yetişkinlerin ve özellikle çocukların hayatına yön veren proje ve süreçlerin yaşamı nasıl

şekillendirdiği, gerçekleşen projelerin çocuklara yaşattığı duygu ve edindikleri beceriler örneklerle açıklanmaya çalışılmıştır.

SONUÇ

Kitap ayrıntılı bir şekilde okunup incelenmiştir. Tek yazarlı olduğundan kitabın tamamında bütüncül bir yaklaşımdan söz edilebilir. Kitapta anlatımın somutlaştırılması ve konuların daha iyi anlaşılması adına zengin, çarpıcı örnekler yer verilmiştir. Bölümler içerisinde soru sorularak konulara giriş yapılmış ve okuyucuda merak uyandırmaya çalışılmıştır. Ayrıca bazı bölümlerde küçük hikâyelerle başlanarak konu üzerine ilgi çekilmeye çalışılmıştır. Her bölüm içinde “*Yeni Kuşakla Nasıl Konuşulmalı*” adlı kısımlar yer almakta ve böylece ebeveynlere çocukların pencerelerinden bakma fırsatı sunarak, çocukların dünyalarını anlamak için çeşitli yollar sunulmaktadır.

Her bölüm başında konu ile ilgili kısa açıklamalara yer verilmiştir. Yazar bilimsel verilerden ve kaynaklardan yararlanarak bilginin ulaşılabilirliğini arttırmış ve kitaba zenginlik katmıştır. Kitap içerisindeki bölümlerde diğer bölümlere yönlendirmeler ve atıflar yer almaktadır. Böylelikle konuların ayrıntılı anlatımına erişimi kolaylaşmaktadır. Yazarın akıcı, esprili ve coşkulu anlatımı kitabın tamamında hissedildiği için okuyucuyu sıkmadan yeri geldiğinde eğlendirebileceğini düşündürmektedir.

Bu kitap, teknolojinin hayatımızdaki yeri ve öneminden bahsetmektedir. Bu açıdan bakıldığında, çocukların gelecekteki dünyada nelerle karşılaşabileceğini ve yaşayacakları öngörülen yeniliklerle nasıl başa çıkabilecekleri üzerine bir dizi varsayımlar sıralanmıştır. Ayrıca eğitim alanında öğrenci yetiştiren öğretmenlere, ebeveynlere, çocuk yetiştirmeyi düşünen kişilere, fayda sağlayacağı düşüncesiyle her ailenin kütüphanesinde yer almayı hak edecek nitelikte olduğu söylenilebilir.

KAYNAKLAR

- Arslan, B. ve Nur, E. (2018). Teknolojinin yeni çocuğu: k kuşağı. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 6(15), 329-347.
- Aydın, F. ve Silik, Y. (2018). Teknoloji okuryazarlığı: tarihsel bir betimleme. *Ihlara Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 107-126.
- Kaya, Z. ve Önder, H. (2002). İnternet yoluyla öğretimde ergonomi. *Turkish Online Journal of Educational Technology*, 1(1), 48-54.
- Levin, D. E. (2013). *Beyond remote-controlled childhood: Teaching young children in the media age*. Washington, DC: National Association for the Education of Young Children.
- Meder, M. (2001). Bilgi toplumu ve toplumsal değişim. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(9), 72-81.
- Sayan, H. (2016). Okul öncesi eğitimde teknoloji kullanımı. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum*, 5(13), 67-83.